

Nieuwsbrief

Bibliotheekservice Fryslân

*Nieuwsbulletin voor bibliotheken
over werkzaamheden van
Bibliotheekservice Fryslân*

Kenniscentrum

Inhoud

nummer 16 - 25 augustus 2009

Zoek&Boek cijfers over juli	1
Nieuws van de Kennisbank	2
De Pompeblêden ten grave gedragen	3
Aanbieding Rymposter 2009	3
Gratis e-maildiensten fraudegevoelig	4
Waddenbarometer	5

Aanvragen specifieke editie vanuit een aquabrowser

Tot nu toe was het niet mogelijk om vanuit een aquabrowser een Zoek&Boek aanvraag in te dienen voor een specifieke editie van een titel. Aanvragen ingediend vanuit een aquabrowser worden zoveel mogelijk verrijkt met ISBN's/PPN's en NBD-nummers van de overige bekende edities (gebaseerd op data uit Literatuurplein). Als het de lener niet uitmaakt welke editie wordt aangevraagd werkt dit prima, echter indien de lener een specifieke editie wil (bijv. voor non-fictie/reisgidsen) kon die nu niet vanuit een aquabrowser via Zoek&Boek worden aangevraagd.

Vanuit de aquabrowser op bibliotheek.nl is het vanaf nu wel mogelijk om een specifieke editie aan te vragen. Na het klikken op de Zoek&Boek knop bij een titel die meerdere edities heeft (gebaseerd op de data uit Literatuurplein) wordt nu een tussenscherm getoond waarop de lener direct 'ongeacht welke editie' kan aanvragen of kan doorklikken naar een overzicht van alle (volgens Literatuurplein) bekende edities en dan vervolgens de gewenste editie kan aanvragen. Indien de lener kiest voor het aanvragen van 'ongeacht welke editie' zal de aanvraag verrijkt met zoveel mogelijk ISBN's/PPN's etc naar VDX gestuurd worden. Indien de lener kiest voor een specifieke editie worden alleen de gegevens behorend bij de specifieke editie naar VDX gestuurd.

De mogelijkheid om een specifieke editie aan te vragen is een centrale service die Medialab heeft ontwikkeld, er is qua lay-out dan ook voor gekozen om deze op te maken in de stijl van het Zoek&Boek aanvraagformulier.

Deze functionaliteit is ook beschikbaar voor andere aquabrowsers. Hiervoor kunt u contact opnemen met Medialab.

Zoek&Boek cijfers over juli

en het overzicht van de laatste 3 maanden.

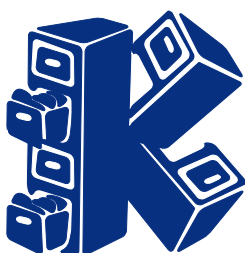
In juli zijn 12.029 aanvragen ingediend, bijna 800 minder dan in juni, maar i.v.m. de upgrade van VDX-systeem konden 2 dagen geen aanvragen worden ingediend en het is natuurlijk ook vakantieperiode (28 en 29 juli telden overigens niet mee als werkdag, op deze dagen zijn geen leveringsverzoeken verlopen).

536 aanvragen werden beantwoord dat ze niet geleverd worden, dat is 4,5% van de aanvragen. 348 leveringsverzoeken zijn verlopen, dat is 2,9% van de aanvragen, het gaat over het algemeen netjes, met uitzondering van met name de provincie Noord-Holland waar bijna 18% (!) van de leveringsverzoeken is verlopen.

Provincie	Ingediende aanvragen mei	Ingediende aanvragen juni	Ingediende aanvragen juli	Vershil juni-juli	Leverings verzoek: niet geleverd (juli)	Overgedragen aan CDR (juli)	Overgedragen aan CDR (juni)
Overijssel	2987	3144	2838	-306	75	324	302
Flevoland	3789	5240	4705	-535	94	31	17
Noord-Brabant	1075	1062	1207	145	134	20	17
Limburg	475	496	493	-3	21	1	7
Zuid-Holland	878	759	802	43	49	57	35
Noord-Holland	736	1041	841	-200	138	20	10
Gelderland	461	413	430	27	19	28	38
Drenthe	6	42	40	-2	nvt	0	0
Friesland	279	265	246	-21	6	18	29
Groningen	109	114	93	-21	nvt	18	21
Zeeland	122	164	272	108	nvt	17	9
Utrecht	86	72	62	-10	0	0	0
Dronen	828	1133	914	-219	0	2	3
Emmeloord	735	1012	883	-129	3	6	3
Lelystad	484	632	794	162	2	17	8
Deventer	740	802	772	-30	0	249	220

Meer informatie: Henk Jonker (h.jonker@bfrl.nl /058 2847713)

Nieuws van de Kennisbank

Nieuwsbrieven

De documentgroep Nieuwsbrieven is qua aantal de grootste in de Kennisbank. Van de op dit moment (24 augustus 2009) aanwezige 580 documenten zijn 153 gepubliceerd in Nieuwsbrieven, meer dan een kwart dus. Van het Friese Bibliothekennetwerk publiceren Bibliotheken Midden Fryslân, Bibliotheken Súdwest Fryslân, Bibliotheken Noordwest Fryslân en Bibliotheekservice Fryslân hun nieuwsbrieven. Daarnaast worden nieuwsbrieven van buiten het FBN gepubliceerd, zoals Nieuwsbrief voor de toekomst van de Vereniging van Openbare Bibliotheken en de Nieuwsbrief Nieuw Bibliotheekwerk van negen bibliotheekorganisaties en de Vereniging Netwerk van Directeuren. Naast deze regelmatig verschijnende nieuwsbrieven vinden ook minder frequent verschijnende nieuwsbrieven een plekje in deze documentgroep, zoals Biebnieuws voor het Basisonderwijs, Trendrapport en BEZIG ZIJN - Nieuwsbrief van de bibliotheek voor activiteitenbegeleiders in zorgcentra.

Media en Logistiek / Bibliobussen

De naam van de documentgroep Media en Logistiek / Bibliobussen is gewijzigd in Media en Logistiek.

Nieuw in de Kennisbank

Hieronder vindt u een opsomming van de nieuw toegevoegde documenten. U kunt ze vinden op <http://xs.bfrl.nl/> als u inlogt met uw gebruikersnaam en wachtwoord.

Financiën / Contracten / Inkoop

- Vijftien nieuwe dienstverleningsovereenkomsten, die van kracht worden vanaf 1 januari 2010

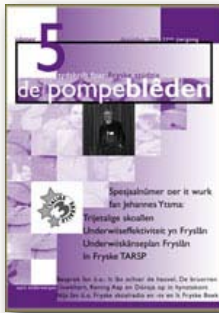
Nieuwsbrieven:

- Nieuwsbrief voor de toekomst, Vereniging van Openbare Bibliotheken, nr. 28 t/m 33
- Triool - nieuwsblad voor medewerkers van bibliotheken midden fryslân, nr. 91 t/m 92
- Nieuwsbrief Bibliotheekservice Fryslân BSF nr. 13 t/m 15
- Nieuwsbrief Nieuw Bibliotheekwerk nr. 5 t/m 7
- Windkracht 7 - Nieuwsbrief Bibliotheken Noordwest Fryslân, Jaargang 7 Nr. 53 t/m 54
- Trendrapport Bibliotheekservice Fryslân, nr. 7, juli 2009
- Súdwester - augustus 2009

Overlegorgaan Netwerkoverleg (NO)

- bijlage bij agenda_NO_2009-07-01_PLAN B Fryslan 190509.doc
- bijlage bij agenda_NO_2009-07-01_PLAN A Fryslan 190509.doc
- bijlage bij agenda_NO_2009-07-01_VO23384 Bibliotheek Friesland_gewijzigd.pdf
- bijlage bij agenda_NO_2009-07-01_aladinnow2.doc
- bijlage bij agenda_NO_2009-07-01_collectieteam samenstelling tweede versie.doc
- bijlage bij agenda_NO_2009-07-01_iBib projecttoets.doc
- bijlage bij agenda_NO_2009-05-20_notitie opschonen bicat.doc
- bijlage bij agenda_NO_2009-05-20_Foarwurd project plan.pps
- bijlage bij agenda_NO_2009-05-20_Voorstel KTO 2009070509.doc
- bijlage bij agenda_NO_2009-05-20_Schoolbieb 2009.doc
- bijlage bij agenda_NO_2009-05-20_voorstel marketingproeftuinen in de bibliotheek-0105.doc
- bijlage bij agenda_NO_2009-05-20_DVO Kennisbank concept 10 november 2008.doc

Contactpersoon Roelf Oving, e-mail: r.oving@bfrl.nl, tel. 058-2847738

De Pompeblêden ten grave gedragen

Onlangs is de Afûk gestopt met de verspreiding van het tijdschrift De Pompeblêden. Dit blad, met name bedoeld voor donateurs, verscheen vijf maal per jaar, al tachtig jaar lang. Het behandelde (in beknopte vorm) talrijke zaken, die te maken hebben met de Friese taal en bracht nieuws van de organisaties die zich daarmee bezighouden. Actuele informatie wordt tegenwoordig verspreid via websites en nieuwsbrieven. De andere onderwerpen zullen in de toekomst een plaats krijgen in het tijdschrift De Moanne, zodat de informatiestroom intact blijft. Lezers van De Pompeblêden ontvangen voortaan automatisch De Moanne.

**Bericht ingezonden door: Symen Schoustra, tel.: 058-2847723,
e-mail: s.schoustra@bfrl.nl**

Gratis Friese teksten laten nakijken

De website www.goedfrysk.nl wil mensen stimuleren om meer Fries te schrijven, zonder de angst daarbij fouten te maken. Veel Friezen spreken hun taal goed en zouden zich best vaker schriftelijk willen uiten in het Fries. Ze durven dat vaak niet, omdat ze het schrijven niet of nauwelijks geleerd hebben. Dit vertaal-help-project is een initiatief van de Ried fan de Fryske Beweging. Zij hebben een aantal mensen bereid gevonden om digitaal toegestuurde teksten, tot maximaal 1500 woorden, na te kijken. Tip voor de bibliotheken: attendeer jullie klanten hierop, via de website of nieuwsbrief.

**Bericht ingezonden door: Symen Schoustra, tel.: 058-2847723,
e-mail: s.schoustra@bfrl.nl**

Aanbod Foto-expositie 'Echt moai'

'Echt moai' dat vorig jaar uitkwam, kreeg landelijke bekendheid na de aanbieding aan minister Plasterk. Het boek bevat interviews met indringende foto's en fascinerende levensverhalen van 17 Friese vrouwen, die hun persoonlijke kijk geven op (innerlijke) schoonheid. Onlangs kregen alle bibliotheken het aanbod in te schrijven op een gratis foto-expositie, desgewenst uit te breiden met een lezing door de schrijfster en de fotografe. Deze expositietour loopt van 31 augustus tot en met 7 mei. Voor meer informatie en boekingen: wieke@wiekedehaan.nl of haar even bellen op woensdag of vrijdag, tel. 058-2501402. Snelle reservering is gewenst!

**Bericht ingezonden door: Symen Schoustra, tel.: 058-2847723,
e-mail: s.schoustra@bfrl.nl**

Aanbieding Rymposter 2009

De nieuwe Rymposter met daarop het Friese Smûzersalfabet is klaar. Smûzje is namelijk het Friese woord voor smullen, smikkelen en lekker eten. Op donderdag 3 september wordt hij gepresenteerd tijdens een feestelijke bijeenkomst met 75 kinderen van de vijf basisscholen die eraan hebben meegewerkt. Dat aantal is niet toevallig, want It Fryske (Berne)boek bestaat 75 jaar. Daarna zal de poster, compleet met lesbrieven, worden verspreid naar scholen en bibliotheken.

**Bericht ingezonden door: Symen Schoustra, tel.: 058-2847723,
e-mail: s.schoustra@bfrl.nl**

Het nieuwe 'Aksjeboek foar bern'

Voor de Berneboeketiid (van 3 september t/m 17 oktober) heet dit jaar het actieboek: 'Mem wat ite we hjoed?'. Het gaat over (lekker) eten en is bedoeld voor kinderen van 2 tot 6 jaar. De schrijfster is Berber van der Geest en de illustraties zijn van Babs Wijnstra. Bij het boek hoort een teken-/kleurplaat waarmee de kinderen een prijs kunnen winnen. Het nieuwe kinderboek is te koop in de Sutelaksje, die op vrijdag 4 september a.s. van start gaat. Zie voor meer informatie www.fryskeboek.nl

**Bericht ingezonden door: Symen Schoustra, tel.: 058-2847723,
e-mail: s.schoustra@bfrl.nl**

Geruchten rond iTablet (Apple) verder gevoed

In de eerste twee weken van september presenteert Apple een e-reader: iTablet of iPad. Geruchten daarover worden gevoed door een vragenlijst van de Amerikaanse boekhandelsketen Borders.

Dat meldden verschillende websites, waaronder Nu.nl. Volgens de nieuwssite is september geen onlogisch moment voor introductie van de e-reader van Apple, omdat het bedrijf vaker nieuwe producten en diensten in september op de markt brengt. Eerder meldde Financial Times al dat vier bronnen de komst van de iTablet bevestigden. Website Gizmodo, waarop de laatste geruchten rondom technologische hoogstandjes staan, zegt nu een anoniem telefoontje te hebben gekregen van een persoon die aanwezig zei te zijn geweest bij een presentatie van zo'n iTablet.

De multifunctionele e-reader zou ongeveer drie keer zo groot zijn als een iPhone en tussen de 700 en 900 dollar gaan kosten. De iTablet zou te vergelijken zijn met een groot uitgevallen iPod Touch, waarop ook e-books te lezen zijn. Apple zou daarvoor in onderhandeling zijn met uitgeverijen om de e-books eventueel via iTunes beschikbaar te maken. De iTablet zou een 10 inch (25,4 cm) touchscreen hebben en gebruikmaken van wifi.

Uitgevers zouden al enthousiast zijn, mede door de mogelijkheid draadloos boeken op het apparaat te zetten. Daardoor zou het een heel belangrijke concurrent kunnen worden van de Amazon Kindle, die dit jaar ook nog in Engeland gelanceerd zou worden. Maar Apple-blog The Loop tracht intussen alle speculaties te ontkrachten, want het zegt uit betrouwbare bron vernomen te hebben dat de iTablet pas in de eerste helft van 2010 wordt gepresenteerd. De huidige geplande bijeenkomst zou te maken hebben met de muziekverkoop, niet met de mogelijke e-reader. De geruchtenstroom wordt aangewakkerd door een onderzoeksvraag bij de Amerikaanse boekhandelsketen Borders. In een vragenlijst kun

je aangeven of je van plan bent dit jaar nog de iPad van Apple aan te schaffen. Iedereen vraagt zich nu af of Borders meer weet of gewoon zit te gokken. (VE)

(Boekblad 18-8-2009)

Gratis e-maildiensten fraudegevoelig

Overheidsdiensten kunnen beter geen gebruik maken van gratis e-maildiensten als Gmail of Hotmail voor het versturen van vertrouwelijke informatie. Deze waarschuwing geeft Govcert.nl in haar Trendrapport 2009 dat eind juni verscheen.

Volgens de digitale beveiligingsdienst van de overheid zijn de gratis diensten extra kwetsbaar voor cybercriminaliteit. Miljoenen mensen maken gebruik van de e-maildiensten van Google en Microsoft. Deze applicaties staan niet meer op de computer, maar op het internet, cloud computing in computerjargon. De verschuiving van computer naar web is volgens Govcert een goede ontwikkeling, maar ongeschikt voor het gebruik in een ambtelijke omgeving. De toegang tot de informatie wordt slechts afgeschermd door een gebruikersnaam en een wachtwoord en is dus gevoelig voor cybercriminaliteit.

Govcert.nl brengt jaarlijks een Trendrapport met daarin een overzicht van trends en ontwikkelingen op het gebied van informatiebeveiliging en internetcriminaliteit uit. In het Trendrapport 2009 wordt geconstateerd dat het internet er niet veiliger op wordt. Er blijken een aantal zwakheden in de basis van het net te zitten waar criminelen misbruik van maken. Ook is er te weinig aandacht voor de snelle veroudering van cryptografie, de versleuteling van informatie. De infrastructuur van het Nederlandse internet is volgens Govcert aan vernieuwing toe. Het systeem voor de benaming van servers, DNS, is verouderd en kwetsbaar voor misbruik. DNS zou op korte termijn vervangen kunnen worden door een veiliger variant. In sommige landen wordt dit door de overheid afgedwongen. Nederland zou dat dit jaar ook moeten doen, aldus Govcert.

Maar er zijn ook positieve ontwikkelingen meldt Govcert. Door goede (inter)nationale samenwerking tussen politiediensten en organisaties als Govcert is het afgelopen jaar een groot aantal cybercriminelen opgepakt. Ook de wetgeving, zoals het verbod op het versturen van spam aan privépersonen, heeft positieve gevolgen gehad.

(bron: e-overheid 06-07-2009)

Waddenbarometer

Op 2 juli 2009 starten in opdracht van de samenwerkende waddenoverheden twee nieuwe onderdelen op www.waddenzee.nl: de WaddenBarometer en het GEOportaal Waddenzee.

De WaddenBarometer is een toegankelijk overzicht van de belangrijkste, actuele trends in natuur, milieu en economie van het waddegebied. Er is in één oogopslag te zien of bijvoorbeeld het aantal zeehonden op het Wad toeneemt, juist afneemt, of dat de situatie de laatste jaren stabiel is gebleven. Het overzicht omvat een keur aan onderwerpen, want het Wad is meer dan natuur alleen. Zo is bijvoorbeeld ook te zien hoe de bevolkingsaantallen op de Waddeneilanden zich ontwikkeld hebben, of hoe het met de werkgelegenheid is gesteld. De WaddenBarometer is voor de verschillende onderwerpen direct gekoppeld aan kaarten op www.waddenzee.nl, waardoor de gebruiker geografische informatie op zijn beeldscherm kan raadplegen.

GEOportaal Waddenzee

Het GEOportaal is dé toegangspoort naar de meest recent bijgewerkte geografische waddenkaarten en achterliggende informatie. Al sinds een aantal jaren publiceert www.waddenzee.nl digitaal kaartmateriaal onder de naam **WATLAS**. Het kaartmateriaal is thematisch ingedeeld en afkomstig van verschillende overheidsbronnen en onderzoeksinstituten.

Deze **WATLAS** is nu ook gekoppeld aan een nationale, centrale toegangspoort waar iedereen kaartmateriaal via Internet kan opzoeken en downloaden. De digitale kaarten worden nu van informatie voorzien over eigenaar, herkomst en kwaliteit (meta-informatie). Het op deze wijze aanbieden van geo-informatie is een grote sprong voorwaarts omdat gewerkt wordt met open standaarden. Dit betekent dat deze digitale kaarten vanaf nu ook door andere organisaties hergebruikt kunnen worden.

www.waddenzee.nl is een overheidswebsite die een schat aan waddeninformatie ontsluit voor zowel de waddenprofessional als het brede publiek. De informatie is helder gerubriceerd via thema's en cijfermateriaal en geografische kaarten zijn digitaal beschikbaar. De site bevat een actuele nieuwsdienst, en geeft ruimte aan opinies via interviews, columns en polls.

www.waddenzee.nl wordt ontwikkeld en beheerd door de projectorganisatie InterWad, in opdracht van alle waddenoverheden. De site trekt zo'n 3000 individuele bezoekers per dag. InterWad is een programma van ICTU.

Meer informatie:

Piet Feddema, programmamanager InterWad,
telefoon: 06-51356914, feddema@waddenzee.nl

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van Bibliotheekservice Fryslân en heeft tot doel het informeren van de openbare bibliotheken in Fryslân over de ontwikkelingen binnen Bibliotheekservice Fryslân en de bibliotheekwereld in zijn geheel.

Redactie: Ludi Visser, Bibliotheekservice Fryslân,
Kenniscentrum, l.visser@bfrl.nl, 058-2847778

Opmaak: Sietse Kingma, Bibliotheekservice Fryslân,
DTP / Drukwerk, s.kingma@bfrl.nl, 058-2847731

Versijning: Elke twee weken.

Volgende editie: 8 september 2009

Digitaal abonnement: Stuur een mailtje naar l.visser@bfrl.nl

